

НЕВИКОРИСТАНІ ВІДПУСТКИ: ПРАВОВІ ПИТАННЯ

Курочка І., студент гр. Ю - 75

Відповідно до ст. 24 Закону України "Про відпустки" за бажанням працівника частина щорічної відпустки замінюється грошовою компенсацією. При цьому тривалість наданої працівникові щорічної та додаткової відпусток не повинна бути меншою ніж 24 календарних дні. Особам віком до вісімнадцяти років заміна всіх видів відпусток грошовою компенсацією не допускається.

Однак у разі тривалості основної відпустки в 24 дні та відсутності додаткових відпусток при ненаданні відпустки 2 і більше років надати відпустку в 24 дні, а інше – компенсувати грошима не вийде.

В цьому випадку не може бути виплачена грошова компенсація, оскільки працівник не звільняється і його щорічна відпустка становить тільки 24 календарні дні, а інші 24 дні не є додатковими днями відпустки, а є також основною відпусткою за інший рік. І лише у разі звільнення відповідно до ст. 83 Кодексу законів про працю України працівнику виплачується грошова компенсація за всі невикористані дні щорічної відпустки.

Таким чином, наприклад, у разі наявності за 2 роки 48 днів основної відпустки і 14 днів додаткової відпустки (наприклад, за ненормований робочий день), отримати грошову компенсацію можна буде лише за ці 14 днів додаткової відпустки, а основну відпустку в 48 днів слід відгуляти.

Відповідно до статті 19 Закону України "Про відпустки" жінці, яка працює і має двох або більше дітей віком до 15 років, або дитину-інваліда, або яка усиновила дитину, одинокій матері, батьку, який виховує дитину без матері (у тому числі й у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі), а також особі, яка взяла дитину під опіку, надається щорічно додаткова оплачувана відпустка тривалістю 7 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів. За наявності декількох підстав для надання цієї відпустки її загальна тривалість не може перевищувати 14 календарних днів.

Відповідно до ст. 24 Закону України від 15.11.96 р. №504/96-ВР "Про відпустки", тільки у разі звільнення працівника йому виплачується грошова компенсація за всі не використані ним дні щорічної відпустки, а також додаткові відпустки працівникам, які мають дітей. Тобто, грошову компенсацію за невикористану відпустку

можна виплатити тільки у разі звільнення працівника (у т. ч. у порядку переведення) і тільки за два види відпусток: основної щорічної (не менше 24 календарних днів) та додаткової відпустки працівникам, які мають дітей (до 7 календарних днів).

Але на практиці трапляються випадки ненадання відпусток протягом 3 — 5 років. В таких випадках якщо працівник жодного разу не був у відпустці, то при звільненні йому нараховується компенсація за всі невикористані дні відпустки. Але розрахунковим періодом будуть лише останні 12 календарних місяців роботи.

Якщо працівник не був у відпустці тривалий час і при цьому не звільняючись бажає отримати грошову компенсацію за дні невикористаної відпустки, то варіантів виплати не так багато. Так, ст. 24 Закону „Про відпустки” вказує, що у разі переведення працівника на роботу на інше підприємство грошова компенсація за невикористані дні щорічних відпусток за його бажанням повинна бути перерахована на рахунок підприємства, на яке перейшов працівник.

Також за бажанням працівника частина щорічної відпустки може замінюватися грошовою компенсацією. При цьому тривалість наданої йому щорічної та додаткових відпусток не повинна бути в сумі меншою за 24 календарні дні.

Так, наприклад, якщо на підприємстві встановлено щорічно 30 календарних днів відпустки, то отримати грошову компенсацію без звільнення можна за 6 днів.

У разі смерті працівника грошова компенсація за невикористані дні щорічних відпусток, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, виплачується спадкоємцям. Забороняється ненадання щорічних відпусток певної тривалості протягом двох років поспіль.

Працівник, переведений на роботу на інше підприємство, грошову компенсацію якого за невикористані ним дні щорічних відпусток перераховано на рахунок цього підприємства, має право на використання щорічної відпустки повної тривалості.

Наук. керівник – Чередниченко Н.В, *ст. викладач кафедри права*